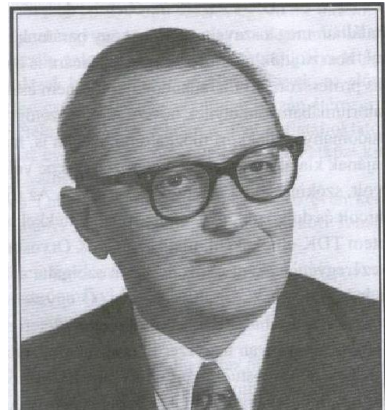

VIII. Fejezet

Ha csak az ismert dolgok érdekelnének, lakatosnak mentem volna.

(Albert Einstein)

A magyar felsőoktatás egyik „sikertörténete” a Tudományos Diákkör, közismert nevén a TDK. Aligha véletlen, hogy az 1990-es alapítás után egyike volt az első olyan munkacsoportnak, amely azóta is folyamatosan működik. Az alapítás annyira gyors folyamat volt, hogy még a tanszékek létrehozását is megelőzte, és így az első kari tudományos próbálkozásokhoz a hallgatói tudományos diákköri kutatások tartoztak. Hamarosan megszületett az egyetemi szabályzattal teljesen összhangban lévő kari tudományos diákköri munkát kanalizáló szabályozás, melyet a TDT azóta is folyamatosan igyekszik összhangban tartani az egyetemi TDK szabályzattal, illetve aktualizálni az Országos Tudományos Diákkör elvárásainak és szabályainak megfelelően. Ennek a gyors indulásnak egyik legfontosabb oka az volt, hogy a kar alapító oktatói közé tartozott Prof. Dr. Kövér András egyetemi tanár, aki maga is egyike volt annak idején az első TDK-zóknak és közel húsz évig volt az egyetemi TDT elnöke a Debreceni Orvostudományi Egyetemen, s mint ilyen, a tudomány diákköri munka megtestesítője és emblemikus figurája, nem csak nálunk, hanem talán egész Debrecenben is. A TDT vezetésére vonatkozó felkérést nagy örömmel fogadta és óriási motivációval látott munkához. Szakavatott kezekbe került tehát a hallgatói tudományos munka szervezése. Ebben a munkában volt segítségére Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona főiskolai adjunktus, az első kari TDT titkár. Ennek a párosnak az irányításával kezdte meg működését a kari tudományos diákkör.

**Prof. Dr. Kövér
András**

**Exterdéné Zsurkai
Ilona**

A megindult munka után jöttek az első eredmények. Mivel a képzések közül elsőként a védőnő és a szociális munkás szak indult be, természetesen ezen szakok hallgatói voltak az első „TDK-zók” és közülük került ki a fakultást szélesebb fórumon képviselők köre is. Eleinte az egészségügyi főiskolák országos hallgatói konferenciáin jelentek meg TDK-zó hallgatóink, majd a nagy országos szekciókban is kivették részüket az ott folyó munkából. Álljon itt most azoknak a neve, akik elsőként képviselték karunkat az országos tudományos diákköri konferencián:

- Szeles Csilla XXII. OTDK
- Csubák Ildikó XXII. OTDK
- Halász Krisztina XXII. OTDK
- Bujdosó Judit XXII. OTDK
- Payer Marianna XXII. OTDK
- Molnár Tímea XXII. OTDK

Alkalmazkodva a TDK hagyományokhoz, hamarosan kialakult a rendszeres kari tudományos diákköri konferenciák sorozata. Ennek hagyományos időpontja kezdetben március második felére esett, de az országos szokásjoghhoz, pontosabban az OTDK szokásos rendezési időpontjához alkalmazkodva 2011-től kezdődően őszi időszakban, novemberben kerül megrendezésre a kari hallgatói tudományos seregszemle.

Az egymás után beinduló kari képzések mindegyikében egyaránt elindult a diákköri munka. Ezt jól szemlélteti az az adatsor, amely az első öt év kari tudományos diákköri részvételeket mutatja be:

- Szociális Munkás: 18 hallgató
- Védőnők: 10 hallgató
- Egészségügyi Ügyvitelszervező: 5 hallgató
- Diplomás Ápoló: 4 hallgató

A TDT elnökök sorában Kövér professzor urat Dr. Dolinay Tamás főorvos úr követte a sorban, a titkár személye változatlan maradt.

A kezdetben egyetlen szekcióból álló kari konferenciát hamarosan bővíteni kellett. Mikor ez először bekövetkezett, akkor már a két nagy tudományterületen, az egészségtudományi és a társadalomtudományi területen kutató hallgatók külön szekcióban mutathatták be pályamunkáikat, tarthatták meg előadásaikat. A hallgatói létszám folyamatos emelkedésével nemsokára már egy harmadik szekciót is létre kellett hozni, ez pedig egészségügyi informatikai jellegű lett, köszönhetően az egészségügyi ügyvitelszervező szakos hallgatók örvendetesen emelkedő száma nyomán felpezsdülő szaki TDK aktivitásnak. S ha egyszer egy üzlet beindul...

Rá egy évre már négy szekció volt szükséges ahhoz, hogy a kari konferencia hallgatói „elférjenek”, illetve a zsűrinek egymással összemérhető teljesítményeket lehessen értékelnie.

A személyi változások szükségszerű velejárói a dinamikus felsőoktatási tudományos életnek. A kari TDT elnökök sorában Dolinay főorvos urat Dr. Kalapos István főiskolai tanár követte, akit ebbéli munkájában már a korábban munkába lépő, új kari TDT titkár segítette, Patyán László főiskolai tanársegéd személyében, s aki már „saját nevelés” volt, hiszen az első, tanulmányait 1990-ben itt kezdő és 1994-ben itt végző szociális munkás évfolyam tagja volt.

**Dr. Dolinay
Tamás**

Dr. Kalapos István

Patyán László

A titkári pozícióban Patyán tanár urat Jávorné Erdei Renáta főiskolai tanársegéd váltotta, aki szintén a kar hallgatója volt és egykori TDK-s, s aki mind a mai napig ellátja ezt a feladatot, fáradhatatlanul szervezve a tudományos diákköri munkát.

**Jávorné Erdei
Renáta**

A kari TDK konferenciák viszonylag hamar „országossá”, sőt „nemzetközivé” szélesedtek, ugyanis minden évben érkeztek vendégelőadók is a közeli partnerintézményekből. A hazai intézmények egészségügyi szakos hallgatóit hagyományosan a Miskolci Egyetem Egészségügyi Karának hallgatói jelentik, míg a határon túli magyar hallgatókat a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem diákjai képviselik. Az utóbbi két évben ez is bővült kissé, ugyanis a kar fennállásának 20. évfordulója alkalmából rendezett jubileumi konferencián minden hazai egészségügyi kar képviseltette magát előadással. Ebben az évben Erdélyből pedig nem csak a már említett nagyváradi hallgatók, hanem a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetem és Ukrajnából, az ungvári Nemzeti Egyetem hallgatói is képviseltették magukat. A szokásjog alapján a hallgatókat kísérő, tudományos minősítéssel rendelkező vendégtanárok valamely szekció munkájában is részt vesznek. Erre az együttműködésre nagyon jó példa Dr. Kiss-Tóth Emőke főiskolai tanár, a miskolci Egészségügyi Kar oktatója aki szinte hagyományosan tagja a kar TDK zsűrijének, az utóbbi két évben társelnökként.

**Dr. Kiss-Tóth
Emőke**

Ugyancsak gyakran vett részt ebben a munkában Prof. Dr. Molnár Péter egyetemi tanár is, a Debreceni Egyetem képviselőjeként.

**Prof. Dr. Molnár
Péter**

Az Egészségügyi Kar tudományos diákköri tevékenységének eddigi legaktívabb korszakát jelentette Kalapos tanár úr elnöksége, aki egyébként maga is TDK-s hallgató volt csakúgy, mint elődei. Az őt követő elnökökre ez szintén jellemző, hiszen mind Dr. Fábíán Gergely, mind pedig Dr. Kiss János, egyaránt tudományos diákköri hallgatóként kezdte kutatói pályafutását.

Ha már megemlítettük az első TDK-s „fecskéket”, mindenképpen szólnunk kell a legfrissebb sikerről is, hiszen a XXXII. OTDK Társadalomtudományi Szekciójában első helyezést ért el pályamunkájával Nagy Ildikó, végzős ápoló szakos hallgató.

A tudományos diákköri tevékenységhez képest jóval fiatalabb az egyetemen a 2001 óta működő projekt, a Debreceni Egyetem Tehetséggondozó Programja, közismert mozaikneven, a DETEP. Kifejezetten a bolognai rendszer bevezetésének „következménye” volt ennek a programnak a kidolgozása, melynek révén a maximális szellemi kibontakozáshoz biztonságos környezetet igyekszik biztosítani az egyetem, ezáltal az MSc. és PhD fokozatok megszerzésének ösztönzésével, a legtehetségesebb hallgatók egyetemi oktatókká és kutatókká válását támogatja, valamint minél több

kiemelkedő tudású, tehetséges szakembert igyekszik biztosítani az egyetemen kívüli szféra számára. A maga nemében ez úttörő vállalkozás volt Magyarországon és tulajdonképpen még ma is mintaként szolgál minden hazai egyetemen. A kar a kezdetektől fogva részt vesz ebben a tevékenységben. A program viszonylag kis apparátussal működik. Mindössze három ember időszakos munkáját igényli. Egy fő látja el a DETEP kari koordinátori feladatokat, aki egyben a tehetséggondozással kapcsolatos döntéseket hozó egyetemi Tehetségtanács tagja is. A program kari történetében az első koordinátor Dr. Fábián Gergely volt, őt Dr. Kiss János követte, aki jelenleg is ellátja ezt a feladatkört. Ez természetesen nem véletlen, hiszen az egyetemi/kari tehetséggondozás eredményességének mérése számára a TDK a legnyilvánvalóbb és legtermészetesebb terep, annál is inkább, mert a DETEP- ösztöndíj számítási alapját képező ún. teljesítménykreditek jelentős hányada TDK- pályamunka eredményén alapul. A karon részben ennek a személyes egyezésnek a következtében, nagyon természetes módon csatolódik át egyik tevékenység a másikba. Az operatív feladatok két szerepben testesülnek meg ezen felül. Az egyik a mindenkor oktatási dékánhelyettesé. A program kezdetekor a DETEP-pel kapcsolatos feladatot a már TDT elnöksége kapcsán említett Dr. Kalapos István főiskolai tanár látta el, őt Dr. Sárvány Attila főiskolai tanár, oktatási dékánhelyettes követte. Az egész hallgatói és oktatói DETEP- aktivitás nyilvántartása az egyetemi egységes elektronikus tanulmányi nyilvántartási rendszeren, a Neptun -on kerül adminisztrálásra, ezért egy kari DETEP - adminisztrátor egészíti ki a stábot. Ezt a feladatot a program kezdete óta Sasovitsné Hricsovinyi Gabriella főelőadó látja el, a mai napig.

Dr. Sárvány Attila

**Sasovitsné
Hricsovinyi
Gabriella**

Minden tevékenységben nagy szerepe és jelentősége van az elsőnek, így van ez a tehetséggondozással is. Érdemes hát felsorolni azon hallgatók és tutorok nevét, akik legelőször kerültek be a DETEP- be a karról:

- Winkler Tímea – Berta Erzsébet főiskolai tanársegéd
- Tóth Henrietta – Dr. Koós István főiskolai docens és Takács Péter főiskolai adjunktus
- Dancs Eszter – Csikós Péter főiskolai tanársegéd
- Bakó Katalin és Nagy Bernadett – Dr. Rapcsák Marianna főiskolai docens
- Sándor Enikő – András Anita főiskolai tanársegéd
- Kiss Edina – Papp Katalin főiskolai adjunktus
- Kokas Andrea – Zolnai Erika főiskolai tanársegéd
- Szabó Orsolya és Kraczk Erika – Dr. Némethné Gyurcsik Zsuzsa főiskolai tanársegéd

Az indulás óta valamivel több, mint 100 hallgató vett részt a programban. A hallgatói tudományos tevékenység fontos bázisává lett a DETEP, s egyértelműen segít elérni az alapításkor kitűzött célokat.

Feltétlenül kell szólni a mind a DETEP, mind pedig a TDK tevékenységet közösen támogató pályázati tevékenységről. Az elmúlt években négy nyertes pályázata is volt a TDK-nek, valamennyi a hallgatói tehetséggondozó és kutatóműhelyek támogatását célozta. Ezeken összesen több mint 5 millió forint támogatást nyert el a kar a fenti célokra. A pályázatok révén eddig elért eredmények, igazolták a törekvéseket. A kari TDK konferencián valósággal taroltak a pályázati programokban részt vett és/vagy DETEP- es hallgatók.

A 2011-es év újdonsága volt, hogy a kar egyik alapítója lett a Nyíregyháza városában az evangélikus egyház kezdeményezésére létrejött roma szakkollégiumnak, amely része egy országos hálózatnak, és amely a 2011/2012-es tanévben kezdte meg munkáját az egyház, a Nyíregyházi Főiskola és a kar közös szervezésében.

2011 szeptemberében ugyanis négy városban nyitotta meg kapuit roma szakkollégium a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSzH) égisze alatt: Debrecenben a református egyház, Miskolcon a görög katolikus egyház, Budapesten a római katolikus egyház, Nyíregyházán pedig az evangélikus egyház vállalta az intézmények működtetését az önkormányzatokkal karöltve. A szakkollégiumi hálózat alapítóinak célja olyan cigány származású értelmiségi fiatalok nevelése, oktatása, akik megszerzett szaktudásuk mellett jelentős társadalmi érdeklődéssel bírnak, és elkötelezettnek érzik magukat saját csoportjuk és a többségi társadalom közötti pozitív párbeszéd és kapcsolat formálásában.

A szakkollégium helyileg a Nyíregyházi Főiskola campusában működik és két nyíregyházi felsőoktatási intézmény - Nyíregyházi Főiskola és a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar - hallgatói alkotják a sokszínű, különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező közösséget. A kollégiumi tanulmányi programok három modul köré szerveződnek: kulturális modul, közismereti modul, spirituális modul.

A hallgatók tudományos aktivitása természetesen más területeken is megjelenik. Jó példa erre a Nyíregyháza Életminősége kutatássorozat, amelyben mindig is aktív szerepet vállaltak, szaktól függetlenül. A program eredményeiből számos sikeres szakdolgozat is készült.

Hasonló kezdeményezés volt az ún. Gyerekesély Kutatótábor, amelyben a kar szociális szakos hallgatói vettek részt több alkalommal is az elmúlt években, és amely részét képezte az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Gyerekesély-kutató Csoport által készített országos vizsgálatsorozatnak. A tábort a kar részéről Dr. Szoboszlai Katalin, Rusinné Dr. Fedor Anita és Dr. Huszti Éva szervezte.

Az Ápolás mesterszak hallgatói minden év tavaszán – változó elnevezéssel - tudományos kongresszust szerveznek, amelyen a meghívott előadók mellett maguk is bemutatják kutatási témáikat.

Karunk oktatói és hallgatói a Verzár Frigyes Szakkollégium megalapításának munkálatait 2013-ban kezdték el, az egyetem tehetséggondozó programjának keretében; az első felvételire 2014 februárjában került sor. Célunk a szakkollégium-alapítással részben az, hogy a tehetséges hallgatók ne csupán a kari Tudományos Diákköri (TDK) munkába kapcsolódjanak be, hanem létrejöjjön egy másik szakmai kör, mely a képességei és szándékai alapján kiválogatott hallgatói csoport öntevékenységet, önfejlesztését támogatja, úgy a tudományos, mint a szakmai életben. Az Egészségügyi Kar két nagy tudományterületén kívül a gerontológia tudományára nyitott közösséget kovácsoltunk össze a jelentkező hallgatókból – ez utóbbi irányt kívántuk a szakkollégium fő profiljává emelni.

Mivel a Szakkollégium fő irányultsága az öregedéskutatás lett, kézenfekvő volt választásunk Verzár Frigyes nevének felvételére, hiszen számtalan szállal kötődött egyetemünkhöz. Egyetemünk világhírű professzora volt, aki kutatásainak egy részét az öregedés rejtélyének felfedésére irányította. Egyetemünkön 1979-ben megalakult a Verzár Frigyes Nemzetközi Kísérletes Gerontológiai Kutató Laboratórium Magyar Szekciója is, mely a

hazai kísérletes kutatások világszerte elismert fellegvára lett. 2007-ben pedig a Demján Sándor Alapítvány Verzár Frigyes Ösztöndíjat alapított, melynek keretében évente 100 orvostanhallgató részesül támogatásban egyetemünkön. Ennek a jelentős tudományos bázisnak részévé válva sikerült a kar legaktívabb hallgatóit a szakkollégium falai közé hívnunk. Jelenleg a szakkollégiumi élet próbálgatása zajlik, tudományos előadásokkal, egyéni tutori munkával, és természetesen sok-sok kutatómunkával.

Összefoglalva a kari tehetséggondozás tapasztalatait elmondható, hogy minden perc ráfordított idő és minden erre fordított fillér feltétlenül és nagy hatásokkal kamatozik.

©Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar

Szerkesztették: Fábíán Gergely, Hüse Lajos, Kiss János, Ricsei Béla